

REGLEMENT EN PROGRAMMA SCHOOLEXAMEN EN CENTRAAL EXAMEN

HAVO

2022-2023 (versie november 2022)

De basis voor jouw toekomst

STER COLLEGE *

Voortgezet onderwijs
voor (jong)volwassenen

INHOUDSOPGAVE

pag.

VOORWOORD	5
EXAMENREGLEMENT	6
I ALGEMENE BEPALINGEN	6
Artikel a. Begripsbepalingen	6
Artikel b. Afnemen van het eindexamen	8
Artikel c. Examencommissie	8
Artikel d. Indeling van het eindexamen	8
Artikel e. Geldigheid van school-/centraal examen	8
Artikel f. Onregelmatigheden	8
Artikel g. Bezwaren.....	9
Artikel h. Inschakelen Commissie van Beroep voor de Examens.....	9
Artikel i. Commissie van beroep voor de (Eind)Examens.....	9
Artikel j. Mededelingen betreffende SE en CE.....	10
II INHOUD VAN HET EINDEXAMEN.....	11
Artikel a. Examenprogramma.....	11
Artikel b. Keuze van de eindexamenvakken	11
Artikel c. Certificaten/cijferlijsten	11
Artikel d. Vrijstelling	12
Artikel e. Ontheffing	13
III REGELING VAN HET EINDEXAMEN	14
Artikel a. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting (PTA).....	14
Artikel b. Gegevens examenkandidaten.....	14
IV HET SCHOOLEXAMEN	15
Artikel a. Het examendossier	15
Artikel b. Data toetsen / praktische opdrachten / handelingsopdrachten / profielwerkstuk schoolexamen.....	15

Artikel c.	Rooster centrale schoolexamen-toetsweken.....	16
Artikel d.	Regels omtrent het schoolexamen.....	16
01.	<u>Leerstofomschrijving schoolexamen.....</u>	16
02.	<u>Examinering door meer dan één docent.....</u>	16
03.	<u>Tijdige aanwezigheid kandidaat bij toetsen SE.....</u>	16
04.	<u>Verhinderings bij onderdeel van het schoolexamen.....</u>	16
05.	<u>Schriftelijke toetsen SE.....</u>	16
06.	<u>Mondelinge toetsen SE / practica.....</u>	17
07.	<u>Digitale/online afname van SE's (bijvoorbeeld mondelinge SE's).....</u>	17
08.	<u>Praktische opdrachten, practica en handelingsopdrachten.....</u>	17
09.	<u>Toekenning cijfers toetsen, praktische opdrachten en practica.....</u>	18
10.	<u>Rapportage over beoordeling toetsen en praktische opdrachten en profielwerkstuk.....</u>	18
11.	<u>Inhalen van toetsen.....</u>	18
13.	<u>Eindcijfer schoolexamen.....</u>	20
14.	<u>Laatste lesdag.....</u>	20
15.	<u>Uitreiking eindcijfers schoolexamen.....</u>	21
16.	<u>Niet tijdig afronden schoolexamen.....</u>	21
17.	<u>Extra vakken.....</u>	21
Artikel e.	Het profielwerkstuk.....	22
V	CENTRAAL EXAMEN.....	23
Artikel a.	Opgave kandidaten centraal examen.....	23
Artikel b.	Tijdvakken + rooster centraal examen havo.....	23
	EERSTE TIJDVAK HAVO.....	23
	TWEEDE TIJDVAK HAVO.....	23
	DERDE TIJDVAK HAVO.....	23
Artikel c.	Locatie centraal examen.....	23
Artikel d.	Regels omtrent het centraal examen (geldt ook bij SE-toetsen).....	23
01.	<u>Geheimhouding opgaven.....</u>	23
02.	<u>Toezicht.....</u>	23
03.	<u>Proces-verbaal.....</u>	23
04.	<u>Tijdige aanwezigheid kandidaat.....</u>	24
05.	<u>Verlaten examenzaal.....</u>	24
06.	<u>Plaats kandidaat.....</u>	24
07.	<u>Openen opgaven.....</u>	24
08.	<u>Ronddelen opgaven.....</u>	24
09.	<u>Mededelingen omtrent opgaven.....</u>	24
10.	<u>Fouten in opgaven.....</u>	24
11.	<u>Naar buiten brengen opgaven.....</u>	24
12*.	<u>Legitimeren.....</u>	24
13*.	<u>Papier.....</u>	24
14*.	<u>Kladpapier.....</u>	24
15*.	<u>Gebruik papier.....</u>	24
16*.	<u>Hulpmiddelen.....</u>	25
17*.	<u>Schrijfgerei e.d.....</u>	25
18*.	<u>Toiletbezoek tijdens examen.....</u>	25
19*.	<u>Tassen / jassen / mobiele telefoons en overige elektronische apparatuur.....</u>	25
20.	<u>Water.....</u>	25
21*.	<u>Stilte, rust.....</u>	25
22*.	<u>Inleveren werk.....</u>	25
Artikel e.	Verhinderung bij centraal examen.....	26
Artikel f.	Ziek of onpasselijk worden tijdens het Centraal Examen.....	26
Artikel g.	Correctie werk centraal examen.....	27

VI	UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	28
Artikel a.	Eindcijfer eindexamen	28
Artikel b.	Bepaling uitslag.....	28
Artikel c.	Vaststelling uitslag.....	29
Artikel d.	Deeleindexamen aan meerdere scholen.....	29
Artikel e.	Voorlopige uitslag centraal examen eerste tijdvak	29
Artikel f.	Herkansing.....	30
Artikel g.	Voorlopige uitslag centraal examen tweede tijdvak.....	30
Artikel h.	Diploma's	31
Artikel i.	Certificaten.....	31
Artikel j.	Cijferlijsten.....	32
Artikel k.	Diploma- en certificatenuitreiking / definitieve uitslag.....	32
VII	OVERIGE BEPALINGEN	33
Artikel a.	Afwijkende wijze van examineren	33
Artikel b.	Twee examens gelijktijdig	33
Artikel c.	Gegevensverstrekking.....	33
Artikel d.	Bewaren examenwerk (CE) en (aanvragen) inzage	33
Artikel e.	Staatsexamen	34
Artikel f.	Onvoorziene gevallen	34
	Bijlage 1 (Jaarplanning examenafdeling vavo).....	35
	Bijlage 2 (Lijst van toegestane hulpmiddelen bij het centraal examen havo)	39
	Bijlage 3 (Rooster Centraal Examen havo).....	42
	EERSTE TIJDVAK HAVO.....	42
	TWEEDE TIJDVAK HAVO.....	42
	DERDE TIJDVAK VMBO-TL.....	42

VOORWOORD

Geachte examenkandidaat,

In dit Reglement en Programma Schoolexamen (SE) en Centraal Examen (CE) vindt u alle informatie die voor u van belang is voor de goede gang van zaken in het huidige examenjaar. Ik verzoek u met klem:

- om dit reglement goed door te lezen;
- om alle voor u belangrijke data in uw agenda te noteren;
- om dit reglement voortdurend te raadplegen gedurende het huidige schooljaar.

U wordt verondersteld van de inhoud van dit reglement op de hoogte te zijn. Voor mogelijke problemen, samenhangend met het niet zorgvuldig hanteren van dit reglement, bent **u zelf verantwoordelijk**.

Voor eventuele vragen kunt u zich wenden tot de uitvoerend secretaris van de examencommissie.

Graag wens ik u veel succes bij uw studie. Ik hoop dat u er in zult slagen goede resultaten te behalen en dat u het huidige schooljaar succesvol zult mogen afsluiten.

Mevrouw R. van Lieshout
directeur Ster College

Secretaris van de examencommissie:

drs. J.T.M. Heesterbeek

Uitvoerend secretaris:

L. van Dijk

EXAMENREGLEMENT

Het bevoegd gezag van het Ster College, overwegende, dat ter uitvoering van artikel 2.60 van de "Wet voortgezet onderwijs 2020" een examenreglement moet worden vastgesteld, besluit het volgende reglement en programma schoolexamen en centraal examen voor het huidige schooljaar vast te stellen.

Bovendien is er een handboek 'Examinering en diplomering vavo' met bijlagen, vastgesteld door de examencommissie vavo. Hierin zijn o.a. beschreven: de procedures rondom instemmingsrecht OR en CSR van het Summa College, de rol en taken/bevoegdheden en samenstelling van de examencommissie, bewaartermijnen SE- en CE-werken. Het Examenreglement is vastgesteld conform de Wet voortgezet onderwijs 2020. Dit ligt ter inzage bij de uitvoerend secretaris van de examencommissie.

In alle gevallen, waarin het Reglement niet voorziet, beslist de directeur.

In geval regels van deze regeling in tegenspraak zijn met de Wet voortgezet onderwijs 2020 prevaleert de Wet voortgezet onderwijs 2020.

I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel a. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

minister: minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

inspectie: de inspectie, als bedoeld in de Wet op het onderwijstoezicht;

CvTE College voor Toetsen en Examens;

het bevoegd gezag: het College van Bestuur van het Summa College;

kandidaat: ieder die door het bevoegd gezag tot het (deel)eindexamen wordt toegelaten;

gecommitteerde: een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56 van de Wet voortgezet onderwijs 2020;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 2.4 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 2.5 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020;

vmbo-tl: voorbereidend middelbaar beroeps onderwijs theoretische leerweg/mavo als bedoeld in artikel 2.6 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020;

opleiding vavo: een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vmbo-tl/mavo, havo, vwo) als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsoponderwijs;

directeur: de directeur van het Ster College, ressorterend onder Summa College Eindhoven;

examinator: degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;

examencommissie vmbo/ de in artikel 7.4.11., tweede lid, juncto artikel 7.4.5. lid 1 t/m 5 en
lid havo/ vwo: 9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs bedoelde
examencommissie voor een opleiding vavo;

eindexamen: een examen in het geheel van de voor het betreffende eindexamen
voorgeschreven vakken;

deeleindexamen: een examen in een of meer vakken, welke tezamen niet een
eindexamen vormen;

examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen;

Its Learning: de digitale leeromgeving van het Ster College;

Eduarte: het studenten volgsysteem van het Ster College;

DUO: Dienst Uitvoering Onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap).

Artikel b. Afnemen van het eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst een van de personeelsleden van de school aan als secretaris van de examencommissie.

Artikel c. Examencommissie

De examencommissie wordt gevormd door:

Voorzitter: Mevrouw A. van Stiphout
Secretaris: De heer drs. J.T.M. Heesterbeek, teamleider vavo
Uitvoerend secretaris: Mevrouw L. van Dijk
Lid: De heer drs. T. van Deurzen
Lid: Mevrouw J. Horrocks

Artikel d. Indeling van het eindexamen

Het eindexamen bestaat per vak uit een schoolexamen en een centraal examen met uitzondering van de vakken Spaans elementair, wiskunde D, maatschappijleer. Deze worden alleen met een schoolexamen afgesloten.

Artikel e. Geldigheid van school-/centraal examen

Kandidaten dienen vóór de toets van het schoolexamen of centraal examen te melden of zij zich door ziekte of andere omstandigheden niet in staat voelen de toets af te leggen: voor procedure zie artikel V.e.2.

Als een kandidaat tijdens het centraal examen ziek wordt moet onmiddellijk contact opgenomen worden met de inspectie.

Als een kandidaat na de toets van het schoolexamen of centraal examen meedeelt, dat hij eigenlijk niet in staat was de toets af te leggen, kan hier geen rekening mee gehouden worden en wordt de toets als geldig beschouwd.

Artikel f. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het schoolexamen en/of eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid (bijv. fraude, gebruikmaken van niet toegestane hulpmiddelen zoals telefoon, niet toegestane communicatie, schrijven met potlood) schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de examencommissie vavo maatregelen nemen.

2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
- Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de examencommissie als bedoeld in dit artikel binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat bekend is gemaakt in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de (Eind)Examens (Cobex) (zie ook artikel I.i).
5. In overeenstemming met de wet wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Artikel g. Bezwaren

Bezwaren betreffende een toegekend cijfer van het schoolexamen dan wel op de wijze waarop het examen is afgenomen, de zwaarte van de opgaven e.d., dient de kandidaat binnen een termijn van tien werkdagen nadat hij van de beoordeling van zijn werk op de hoogte is gesteld, schriftelijk en gemotiveerd zijn bezwaar aan de examencommissie mee te delen.

De examencommissie doet na de betrokkenen te hebben gehoord, een uitspraak op het bezwaar. De kandidaat kan zich bij het horen door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.

De examencommissie deelt de beslissing op bezwaar mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in hoofdstuk I, artikel h. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift verzonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is.

Artikel h. Inschakelen Commissie van Beroep voor de Examens

1. In tegenstelling tot een beroep jegens een getroffen maatregel als bedoeld in artikel f, is de beroepstermijn tegen een beslissing op bezwaar als bedoeld in artikel g twee weken.
2. De Commissie van Beroep voor de Examens neemt het beroep in behandeling conform het daartoe opgestelde reglement (zie Reglement commissie van beroep voor de examens; link: summacollege.nl).

Artikel i. Commissie van beroep voor de (Eind)Examens

1. Het beroep moet gericht worden aan de secretaris van de Commissie van Beroep voor de (Eind)Examens:
Koning Willem I College - Commissie van Beroep voor de (Eind)Examens
T.a.v. secretaris beroepscommissie
E beroepscommissie@kw1c.nl
2. De Commissie van Beroep voor de (Eind)Examens wordt per casus samengesteld uit drie leden die allen afkomstig zijn van andere mbo-instellingen, waarbij ten minste één lid een juridische achtergrond heeft en ten minste één lid gedegen kennis over eindexamens VO heeft. Aan deze commissie wordt een secretaris vanuit het Summa College toegevoegd ter administratieve ondersteuning.

Artikel j. Mededelingen betreffende SE en CE

De school stelt zich **niet** verantwoordelijk voor mededelingen over zaken betreffende het schoolexamen en centraal examen, gedaan door andere personen dan de voorzitter en secretaris van de examencommissie.

II INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN

Artikel a. Examenprogramma

De minister stelt, voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin is opgenomen:

- een omschrijving van de examenstof voor ieder examenvak.
- welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
- het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen.
- welke vakken met een schoolexamen worden afgesloten en welke vakken met een schoolexamen én een centraal examen worden afgesloten

Artikel b. Keuze van de eindexamenvakken

1. Op de website van het Ster College (afdeling vavo) staat vermeld voor welke vakken en onder welke voorwaarden kandidaten aan het eindexamen kunnen deelnemen.

2. De kandidaten kunnen, voor zover dat roostertechisch mogelijk is, in meer dan het aantal vakken dat een volledig eindexamen vormt, examen afleggen.

3. Het eindexamen havo bij het Ster College bestaat uit:

1. Het gemeenschappelijk deel van elk profiel:

Nederlands

Engels

Maatschappijleer

2. De profieldelen (keuze uit):

a. Cultuur en maatschappij (geschiedenis, Frans of Duits of Spaans, aardrijkskunde of economie, kunst of Frans of Duits of

Spaans) + rekenen (indien geen wiskunde in pakket)

b. Economie en maatschappij (economie, wiskunde A of wiskunde B, geschiedenis, Frans of Duits of Spaans of aardrijkskunde of bedrijfseconomie)

c. Natuur en gezondheid (biologie, natuurkunde of aardrijkskunde, scheikunde, wiskunde A of wiskunde B)

d. Natuur en techniek (natuurkunde, scheikunde, wiskunde B, biologie of wiskunde D)

3. Vrije deel, ten minste 1 vak te kiezen uit profielvakken of Spaans elementair. Wiskunde D (alleen indien wiskunde B in het profiel zit / is gekozen).

4. Profielwerkstuk

Artikel c. Certificaten/cijferlijsten

Indien een kandidaat in dit schooljaar een volledig diploma denkt te behalen met gebruikmaking van reeds behaalde certificaten, dan dient hij de betreffende (originele) certificaten/cijferlijsten in het begin van het schooljaar bij het examenbureau, Limburglaan 41, in te leveren.

Kandidaten die reeds elders certificaten hebben behaald kunnen via de afdeling vavo van het Ster College een volledig diploma behalen, indien voor ten minste één vak/examenonderdeel bij het Ster College een eindcijfer is behaald.

Artikel d. Vrijstelling

1. De minister bepaalt voor welke eindexamenvakken en op welke gronden in het kader van een eindexamen vrijstelling kan worden verleend.
De examencommissie van het Ster College bepaalt voor welke examenvakken (o.b.v. de ingediende cijferlijst) en op welke gronden in het kader van het eindexamen vrijstelling wordt verleend.
2. Een verzoek om vrijstelling wordt bij het examenbureau ingediend en eventueel verleend door de examencommissie.
3. De bewijzen van vrijstellingen dienen **vóór 1 januari van het examenjaar** ingeleverd te zijn bij het examenbureau vavo.

Degenen die een volledig diploma willen behalen kunnen de eindcijfers/beoordelingen van vakken waarvoor zij het SE (en CE) al eerder hebben afgerond, laten meetellen voor het diploma (zie onder: regels voor vrijstellingen).

Regels voor vrijstellingen:

1. De student moet (de door zijn/haar vorige school verstrekte) bewijsstukken kunnen overleggen, t.w.:
  - Officiële cijferlijsten, op schoolpapier afgedrukt en (ook cijfers zijn) geprint.
  - Examendossiers op schoolpapier afgedrukt en ondertekend met naam en functie van ondertekenaar.
2. Er worden alleen vrijstellingen gegeven als de bewijsstukken **duidelijk** en ondubbelzinnig zijn.
3. Vrijstelling bij:
  - a. Eindcijfers (SE+CE).
Een eerder behaald eindcijfer(SE+CE) 4 of hoger mag worden ingezet. Inzetten eerder behaalde eindcijfer, na een volledig nieuw examen (SE+CE) afgerond te hebben, (tijdens de vaststelling) is niet toegestaan. Het laatst behaalde eindcijfer(SE+CE) telt.
  - b. Schoolexamen eindcijfers (SE-cijfers) .
Inzetten eerder bij vavo, Ster College Eindhoven behaalde SE-cijfers:
Volledig SE-eindcijfer inzetten is mogelijk indien het PTA (incl. vorm en inhoud per SE) volledig gelijk is aan het eerdere PTA.
Inzetten **deel**cijfer SE-toets is mogelijk indien de vorm en inhoud volledig gelijk zijn aan de eerdere SE-toets.

Procedure bij vrijstellingen:

Tijdens de intake vult de intaker op de digitale studentenkaart in voor welke VAKKEN een student **VRIJSTELLING AANVRAAGT**.

De intaker voegt een kopie van de bewijsstukken (CIJFERLIJST/EXAMENDOSSIER) bij het intake-dossier.

De **originele bewijsstukken** (OORSPRONKELIJKE CIJFERLIJST / EXAMENDOSSIER) voor vrijstellingen worden door de student bij het examenbureau vavo ingeleverd. Pas dan is duidelijk of de vrijstelling kan worden verleend.

Artikel e.   Ontheffing

Zie de Wet voortgezet onderwijs 2020, artikel 2.53, lid 4, onderdeel e. juncto artikel 3.66 t/m 3.69 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel a. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting (PTA)

1. Het bevoegd gezag stelt een examenreglement vast. Het bevat in elk geval de maatregelen omtrent “onregelmatigheden” en de regels met betrekking tot de organisatie van het examen, de gang van zaken tijdens het examen en het adres van de commissie van beroep.

2. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast. In het programma wordt aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma bij het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen/praktische opdrachten/handelingsopdrachten van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen wordt afgenomen, alsmede regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt. Alle kandidaten dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van het Programma van Toetsing en Afsluiting/PTA.

Het “Reglement en Programma SE en CE ”en het PTA worden op Its Learning gepubliceerd.

Artikel b. Gegevens examenkandidaten

Bij de inschrijving hebben examenkandidaten hun persoonlijke gegevens vermeld. Eventuele wijzigingen dienen zo spoedig mogelijk te worden doorgegeven aan de administratie, Limburglaan 41, Eindhoven.

Artikel a. Het examendossier

De toetsen, praktische opdrachten, handelingsopdrachten en profielwerkstuk van alle vakken samen vormen het examendossier. Het examendossier is dus het schoolexamen, waarin het proces dat de student heeft doorlopen gedurende de examenperiode weergegeven wordt en kan worden gevolgd.

- De student dient het originele product (van een handelingsopdracht/praktische opdracht/profielwerkstuk) in te leveren voor beoordeling door de docent.
- **De student dient deze producten zelf, na beoordeling door de docent, in eigen beheer te bewaren.**
- De (uitwerkingen van de) schriftelijke toetsen, de beoordelingen en verslaglegging van mondelinge toetsen, praktische opdrachten en profielwerkstuk worden door de examencommissie beheerd (cijferlijsten, beoordelingslijsten en voortganglijsten)

Toetsvormen (onderdelen schoolexamen):

- toetsen met open en/of gesloten vragen (beoordeeld met cijfer)
- praktische opdrachten (beoordeeld met cijfer)
- handelingsopdrachten (beoordeeld met (niet) naar behoren)
- profielwerkstuk (beoordeeld met een cijfer)

Door deze vormen van toetsing kan niet alleen kennis en inzicht worden getoetst maar ook vaardigheden, zoals een onderzoek doen, presentatie houden, ICT-gebruik etc. Deze vaardigheden komen vooral aan bod in de praktische opdrachten en handelingsopdrachten bij bijna alle vakken.

Artikel b. Data toetsen / praktische opdrachten / handelingsopdrachten / profielwerkstuk schoolexamen

1. Indien in de leerstofomschrijvingen per vak in het "Programma van toetsing en afsluiting" data zijn genoemd, moeten alle partijen zich aan deze data houden. De consequentie van nalatigheid van de eindexamenkandidaat is **voor rekening van de betreffende eindexamenkandidaat**. Dit houdt in, dat een kandidaat die zich niet aan de gestelde data houdt, van het examen kan worden uitgesloten, behoudens het gestelde in hoofdstuk IV, artikel d. lid 11.

Bij een kandidaat die verzuimt een praktische opdracht of handelingsopdracht of het profielwerkstuk op de gestelde datum af te hebben kan de directeur maatregelen nemen als bedoeld in hoofdstuk I artikel f.

2. In het rooster voor het schoolexamen mogen in principe geen wijzigingen worden aangebracht.

In overleg met de secretaris van de examencommissie kan op deze regel een uitzondering worden gemaakt.

Zie voor de data van het schoolexamen per vak het "Programma van toetsing en afsluiting".

Artikel c. Rooster centrale schoolexamen-toetsweken

Centrale schoolexamenweek

havo examenjaar kent drie centrale schoolexamenweken in het huidige schooljaar. Voor de data van deze centrale schoolexamenweken zie de jaarplanning (bijlage 1).

Centrale toetsweek (voor havo 4^e leerjaar H4)

havo 4^e leerjaar kent vier centrale toetsweken in het huidige schooljaar. Voor de data van deze centrale toetsweken zie de jaarplanning (bijlage 1).

Het rooster van de centrale toetsweek wordt twee weken voor aanvang bekend gemaakt op het publicatiebord vavo en in Its Learning.

Plaats: Limburglaan 41, Eindhoven

Artikel d. Regels omtrent het schoolexamen

01. Leerstofomschrijving schoolexamen

Het schoolexamen in de examenvakken wordt gehouden overeenkomstig hetgeen voor elk vak afzonderlijk in het "Programma van toetsing en afsluiting" is aangegeven.

02. Examinering door meer dan één docent

Indien een kandidaat in een vak door twee of meer docenten is geëxamineerd, bepalen deze docenten in onderling overleg het cijfer. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

03. Tijdige aanwezigheid kandidaat bij toetsen SE

Indien een kandidaat **later dan een half uur na aanvang** van de toets binnenkomt, kan hij **niet** meer deelnemen aan de betreffende toets. Indien een kandidaat te laat, doch binnen een half uur na aanvang van de toets binnenkomt, mag hij nog wel deelnemen. Te laat komen betekent echter, dat men minder tijd heeft voor het afleggen van de toets. Men wordt aan de eindtijd gehouden. De kandidaat draagt **zelf de volle verantwoordelijkheid** voor de gevolgen van het te laat komen.

04. Verhinderings bij onderdeel van het schoolexamen

Indien een kandidaat niet kan deelnemen aan een (onderdeel van het) schoolexamen moet hij dit zo spoedig mogelijk schriftelijk of telefonisch doorgeven. Voor procedure zie artikel V.e.2.

05. Schriftelijke toetsen SE

Het bij het schoolexamen gemaakte schriftelijk werk wordt na correctie aan de kandidaten ter inzage gegeven (**op aanvraag van de student** tot uiterlijk twee weken na bespreking met de docent). Een kandidaat mag het schoolexamen alleen inzien in aanwezigheid van een docent. Het is niet toegestaan om een kopie van het schriftelijke werk aan de kandidaat te verstrekken. Het schriftelijk werk wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag van het examen door de docent bewaard, tezamen met de opgaven, de beoordelingsnormen en de behaalde resultaten.

06. Mondelinge toetsen SE / practica

Docenten stellen in overleg met de kandidaten een rooster voor de mondelinge toetsen van het schoolexamen (indien van toepassing) en practica samen.

Indien een kandidaat geen pogingen onderneemt zich op de hoogte te stellen van het rooster voor de mondelinge toets of practicum, gaat de school ervan uit dat hij geen prijs stelt op het afleggen van betreffend onderdeel van het schoolexamen en derhalve afziet van deelname aan het examen voor het betreffende vak.

Indien een kandidaat verhinderd is het betreffende onderdeel van het schoolexamen op de afgesproken tijd af te leggen, dient hij te handelen overeenkomstig punt 4 van dit artikel.

Indien een kandidaat de verhindering tijdig heeft gemeld kan een nieuwe afspraak voor een onderdeel van het schoolexamen gemaakt worden. Het initiatief daartoe dient van de kandidaat uit te gaan. Het onderdeel van het schoolexamen dat niet bij eerste afspraak wordt afgelegd, geldt als een inhaalwerk (zie punt 11 van dit artikel). Indien een kandidaat dit initiatief **niet** neemt, gaat de school er vanuit dat hij **geen** prijs stelt op afleggen van het betreffende onderdeel en dat de kandidaat voor het betreffende vak niet aan het examen deelneemt.

07. Digitale/online afname van SE's (bijvoorbeeld mondelinge SE's)

In uitzonderlijke gevallen kan een SE digitaal, online worden afgenomen. De docent stelt de student voorafgaand aan het SE op de hoogte van de volgende voorwaarden:

- de online afname van het SE vindt altijd plaats via MS Teams, via het ps-nummer van de student (AVG).
- de student is verplicht de camera aan te zetten.
- de student is verplicht zijn/haar kamer te tonen (360 °).
- de docent maakt een opname van het SE.

08. Praktische opdrachten, practica en handelingsopdrachten

a. Praktische opdrachten

Praktische opdrachten moeten worden ingeleverd op de data vermeld in het "Programma van toetsing en afsluiting".

Bij te late inlevering worden er naar rato punten afgetrokken voor het proces van de praktische opdracht.

Bij **niet inlevering** van een praktische opdracht wordt het cijfer "1" toegekend, indien een kandidaat een uitwerkblad met alleen naam en opleiding heeft ingeleverd.

b. Practicum

Practica moeten worden uitgevoerd op de data vermeld in het "Programma van toetsing en afsluiting".

Om deel te mogen nemen aan de practica dient men deel te nemen aan de vooraf ingeplande oefenpractica (per vak). Als niet wordt deelgenomen aan de betreffende oefenpractica wordt men (vanwege veiligheidsaspecten) uitgesloten voor deelname aan het practicum zoals vermeld in het PTA. Het practicum zal dan moeten worden ingehaald en geldt als een inhaalwerk (zie punt 11 van dit artikel).

c. Handelingsopdrachten

Handelingsopdrachten moeten naar behoren zijn uitgevoerd (afgevinkt) uiterlijk op de data vermeld in het "PTA".

De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het maken van een afspraak voor de mondelinge toets¹ van het schoolexamen. Datzelfde geldt (indien van toepassing, zie

---

1

- a. Docent maakt een (leeg) schema en biedt dat de student tijdens de les aan.
- b. Student maakt zelf een afspraak (naam op schema zetten), student is actief.
- c. Studenten die geen afspraak hebben gemaakt, worden door de docent op het schema geplaatst.
- d. Docent publiceert het schema met afspraken via Its Learning.
- e. Bij afwezigheid van student op moment van gemaakte afspraak belt de docent de student op en maakt een nieuwe afspraak. De student levert daartoe ook nog een inhaalformulier in (getekend

PTA) voor de practica, de praktische opdrachten, handelingsopdrachten.

09. Toekenning cijfers toetsen, praktische opdrachten en practica

De examinerator drukt zijn oordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat in elk onderdeel uit in een cijfer. Elke kandidaat die aan een toets/praktische opdracht/practicum deelneemt, wordt beoordeeld met minimaal het cijfer 1 en maximaal het cijfer 10 (onder deelnemen aan een toets/praktische opdracht/practicum wordt verstaan: aanwezig zijn bij de betreffende toets/practicum en inleveren van de praktische opdracht en dat deze tenminste voorzien is van de naam van de betreffende kandidaat). Bij de toekenning van cijfers gebruikt de examinerator een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met daartussen liggende cijfers met één decimaal.

In deze schaal van cijfers komt aan de gehele cijfers van 1 t/m 10 de volgende betekenis toe:

1	= zeer slecht	6	= voldoende
2	= slecht	7	= ruim voldoende
3	= zeer onvoldoende	8	= goed
4	= onvoldoende	9	= zeer goed
5	= bijna voldoende	10	= uitmuntend

10. Rapportage over beoordeling toetsen en praktische opdrachten en profielwerkstuk

Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinerator de kandidaat binnen twee weken na inlevering of afname in kennis via Eduarte.

11. Inhalen van toetsen

a. **Recht op inhalen** (per schooljaar)

Vanuit de opvatting dat de school om organisatorische redenen beperkt is in haar mogelijkheden om aan alle wensen van kandidaten tegemoet te komen met betrekking tot het laten inhalen van gemiste toetsen (vergelijkbaar met de regeling die getroffen is met betrekking tot inhalen van gemiste vakken op het centraal examen), is de volgende regeling van kracht:

Een kandidaat kan maximaal 2 toetsen van het schoolexamen per schooljaar inhalen.

b. **Procedure inhalen toetsen van het schoolexamen**

Een kandidaat die in aanmerking wil komen voor het inhalen van een schoolexamen, hoeft hiervoor geen aanvraag te doen bij het examenbureau. Het examenbureau en de coördinatoren van de examenklassen maken een overzicht van schoolexamen(s) die een student dient in te halen. Via Its Learning worden de studenten op de hoogte gesteld van de in te halen schoolexamens.

N.B. Gemiste schriftelijke toetsen moeten tijdens de inhaal/herkansing week worden ingehaald.

Gemiste mondelijke toetsen en practica kunnen pas op het einde van het schooljaar, maar moeten vóór het begin van de inhaal/herkansingsweek worden ingehaald.

De uitslagen van de ingehaalde toetsen worden via Eduarte of rechtstreeks via de docent bekend gemaakt. De docent maakt hierover een afspraak met de betrokken kandidaten.

c. **Organisatie inhalen toetsen schoolexamen**

door docent). Indien de docent geen gehoor krijgt of er anderszins geen telefonisch contact mogelijk is geweest, plaatst de docent de student op een inhaalschema.

f. Docent publiceert het inhaalschema met afspraken via Its Learning.

g. Indien (uiteindelijk) geen mondeling plaatsvindt, krijgt de student geen beoordeling (dus niet het cijfer 1.0).

- **H5-examenstudenten**
Inhalen (zie jaarplanning bijlage 1 + te publiceren toetsrooster-altijd overdag)
(inhalen en herkansen schoolexamens toetsweek 1,2,3)
- **H4 (alleen *schoolexamentoetsen*)**
Inhalen (zie jaarplanning bijlage 1)

Plaats: Limburglaan 41, Eindhoven (ook avondstudenten)

Kandidaten die meerdere toetsen op één moment moeten inhalen blijven in quarantaine. Pas nadat alle toetsen zijn gemaakt mag de kandidaat de toetsruimte verlaten.

12. Herkansen van toetsen

a. **Recht op herkansing (per schooljaar, zie ook PTA per vak)**

Het recht op herkansen bestaat voor kandidaten alleen, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De betrokken kandidaat heeft, tot aan toetsweek 3, minimaal 80% van de ingeroosterde lessen van het betreffende vak bijgewoond.

De goedkeuring van de docent voor een herkansing blijft echter altijd nodig.

2. Niet-gebruikte inhaal- of herkansingsmogelijkheden kunnen niet worden doorgeschoven naar het volgend schooljaar.
3. Uitgesloten van herkansing zijn:
  - zie : PTA per vak.
  - alle toetsen van het laatste inhaalmoment van het huidige schooljaar.

Een kandidaat kan maximaal 2 toetsen van het *schoolexamen* per schooljaar herkansen.

b. **Procedure herkansen toetsen schoolexamen**

Kandidaten die in aanmerking willen komen voor een herkansing van een toets van het schoolexamen kunnen dit met de betrokken docent bespreken. De school beoordeelt of aan de gestelde voorwaarden onder punt a.1. en a.3. is voldaan. De kandidaat meldt zich vervolgens digitaal aan voor een herkansing. Informatie hierover volgt in de loop van het schooljaar via het examenbureau. Voor de uiterste inleverdata van het digitaal aanvragen van een herkansing zie de jaarplanning (bijlage 1).

Indien de digitale aanvraag van een herkansing **niet** op tijd is ingediend, kan men **niet** deelnemen aan de herkansingsmogelijkheid.

De uitslagen van de herkanste toetsen worden via Eduarte of rechtstreeks via de docent bekend gemaakt. De docent maakt hierover een afspraak met de betrokken kandidaten.

Het hoogste cijfer van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets, geldt als definitief cijfer voor de betreffende toets.

c. Organisatie herkansen toetsen schoolexamen

- H5-examenstudenten

Herkansen (zie jaarplanning bijlage 1+ te publiceren toetsrooster altijd overdag)
(inhalen en herkansen schoolexamens toetsweek 1,2,3)

- H4 (alleen *schoolexamentoetsen*)

Herkansen (zie jaarplanning bijlage 1)

Plaats: Limburglaan 41, Eindhoven (ook avondstudenten)

Kandidaten die meerdere toetsen op één moment moeten herkansen blijven in quarantaine.
Pas nadat alle toetsen zijn gemaakt mag de kandidaat de toetsruimte verlaten.

d. Derhalve (per schooljaar): 2 x inhalen + 2 x herkansen is mogelijk (Met als beperking: maximaal twee toetsen van hetzelfde vak).

Na de inhaal-herkansingsweek worden geen toetsen meer ingehaald of herkanst.

N.B. De beslissingsbevoegdheid t.a.v. het toestaan van afwijkingen van de inhaal herkansingsprocedure ligt bij de voorzitter en secretaris van de examencommissie.

13. Eindcijfer schoolexamen

Het eindcijfer voor het schoolexamen (een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal) is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen voor de verschillende onderdelen waaruit het schoolexamen in een vak bestaat.

In het "Programma van toetsing en afsluiting" is per vak opgenomen welk gewicht aan de beoordeling van de verschillende onderdelen wordt toegekend. Indien het gemiddelde een cijfer met achter de komma twee decimalen is, wordt het cijfer op één decimaal afgerond, met dien verstande dat deze decimaal met 1 verhoogd wordt, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.

Tijdens één van de laatste lessen bespreekt de examinator de eindcijfers schoolexamen met de kandidaten.²

14. Laatste lesdag.

Zie jaarplanning bijlage 1.

---

² Een kandidaat die, voor wat betreft zijn vakkenpakket, **niet** deelneemt aan enig onderdeel van een schoolexamen (en geen gebruik maakt of kan maken van de inhaalbaarheid) wordt **niet beoordeeld**. Dit houdt in dat hij **geén eindcijfer schoolexamen** voor het betreffende vak krijgt en derhalve niet kan deelnemen aan het Centraal Examen voor het vak. Voor het verkrijgen van een eindcijfer schoolexamen moeten **alle onderdelen (die beoordeeld worden met een cijfer) van het schoolexamen van het betreffende vak zijn afgerond**.

15. Uitreiking eindcijfers schoolexamen.

De examenkandidaten zijn verplicht de schoolexamenrapporten op de Limburglaan 41, Eindhoven op te halen en hiervoor te tekenen (datum zie jaarplanning bijlage 1).

De kandidaten dienen zelf op de hoogte te zijn van de inhoud van de SE-toetsen en het aantal toetsmomenten en tijdstippen van afname en controleren bij de uitreiking of aan alle eisen is voldaan.

Het is voor de kandidaten van het grootste belang de schoolexamenrapporten te komen afhalen, omdat het de laatste gelegenheid is om alle (definitieve) schoolexamencijfers te controleren.

Bij eventuele onjuistheid dient de kandidaat nog op dezelfde dag contact op te nemen met de secretaris van de examencommissie. Er kan na de betreffende datum niet meer gereclameerd worden.

Bij het niet ophalen van het schoolexamenrapport conform jaarplanning stemt de kandidaat in met de eindcijfers SE en vervalt het recht op reclameren.

16. Niet tijdig afronden schoolexamen.

Indien een kandidaat het SE om een geldige reden voor een of meer vakken niet tijdig heeft afgerond, wordt hij voor dit vak / deze vakken verwezen naar het centraal examen in het tweede tijdvak. Het schoolexamen moet dan een week voor het examen in het tweede tijdvak afgesloten zijn.

Indien het SE, om een geldige reden, nog niet is afgesloten voor het tweede tijdvak, kan de kandidaat het examen afleggen in het derde tijdvak (ten overstaan van de staatsexamencommissie). Het schoolexamen moet dan vier weken voor de aanvang van het examen zijn afgerond.

Een kandidaat die aan het centraal examen derde tijdvak wil deelnemen dient zich te melden (zie jaarplanning bijlage 1) bij het examenbureau. De secretaris van de examencommissie zal dan de aanmelding bij de staatsexamencommissie verzorgen.

17. Extra vakken.

Indien een kandidaat het schoolexamen voor een volledig pakket, inclusief een of meer extra vakken, heeft afgerond, kan hij voor alle vakken deelnemen aan het centraal examen. Een kandidaat kan op een extra vak niet zakken. Iedere kandidaat die eindcijfers heeft in vakken die tezamen een volledig pakket vormen dat voldoet aan de maatstaf genoemd in hoofdstuk VI, artikel b., slaagt voor het eindexamen. Zie verder ook hoofdstuk VI, artikel b.

Artikel e. Het profielwerkstuk

Het profielwerkstuk vormt (bij een volledig diploma) een onderdeel van de afsluiting van het examendossier. Kennis, inzicht en vaardigheden, opgedaan tijdens de studie worden in een werkstuk toegepast, waarin de leerstof van 1 groot examenvak aan bod komt. Het profielwerkstuk komt tot stand in Havo examenjaar.

Omvang: 80 studielasturen (SLU).

Periode: havo examenjaar.

Tijdpad: - De kandidaat levert het formulier profielwerkstuk in bij de coördinator havo. Deze zorgt voor toewijzing van een begeleider. (zie PTA)

- In het PTA staat de uiterste datum waarop het eindproduct opgeleverd dient te zijn.

Schriftelijke presentaties moeten worden ingeleverd bij de begeleidende docent.

Zelf dient de student ook een exemplaar in zijn bezit te houden

- In het PTA staat de uiterste datum voor de presentatie / eindgesprek met begeleider.

Leerstof: Het profielwerkstuk moet betrekking hebben op een groot examenvak.

Beoordeling: Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer en telt mee binnen het combinatiecijfer (met maatschappijleer) bij de slaag-zakregeling.

Beoordeling door een of twee examinatoren van (de) het gekozen vak(ken), begeleiding door minimaal een vakexaminator (=docent).

Gedurende de periode waarin de student aan het profielwerkstuk werkt kan deze een beroep doen op de begeleider vanuit het betreffende vak, zonder dat dit invloed heeft op de eindbeoordeling. De begeleiding is behalve inhoudelijk, ook gericht op toename van de zelfstandigheid. Niet alleen het product maar ook het proces dat tot het product geleid heeft, moet zichtbaar zijn en wordt betrokken in het eindoordeel.

Onderwerp: Een door de student gekozen onderwerp dat goedgekeurd is door de vakexaminator(en).

Eisen: Het proces moet ter beoordeling in het logboek zichtbaar gemaakt zijn. Dit gebeurt o.a. door het verplicht bijhouden van een logboek door de kandidaat.

De examinator geeft voor aanvang duidelijk aan, aan welke eisen het profielwerkstuk moet voldoen en geeft voldoende richtlijnen aan de student, om het werkstuk te kunnen voltooien.

Ná de uiterste inleverdatum (zie PTA) wordt het PWS niet meer in behandeling genomen. D.w.z. dat men dan ook **geen diploma** in het lopende schooljaar kan ontvangen.

Artikel a. Opgave kandidaten centraal examen

De directeur draagt zorg voor de registratie van de examenresultaten van de verschillende kandidaten aan bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het gaat hierbij om alle examengegevens van studenten die eindexamen hebben gedaan. De school combineert de examenresultaten (SE-/CE-cijfers) met de studentgegevens en levert ze elektronisch aan. DUO registreert ze in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) en wisselt ze uit met de Inspectie van het Onderwijs en CBS. Het is dus van belang dat de gegevens juist en actueel zijn.

Artikel b. Tijdvakken + rooster centraal examen havo

Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak. Het centraal examen vindt, voor wat betreft het eerste en tweede tijdvak, plaats volgens rooster (zie bijlage 3).

EERSTE TIJDVAK HAVO

Volgens rooster (zie bijlage 3).

TWEEDE TIJDVAK HAVO

In maart wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen (zie bijlage 3).

Een aantal vakken (de aangewezen vakken) worden in het tweede tijdvak afgenomen door de staatsexamencommissie. Het besluit welke vakken dit zijn wordt in maart gepubliceerd. U dient zich wel aan te melden voor het tweede tijdvak.

DERDE TIJDVAK HAVO

In augustus.

Artikel c. Locatie centraal examen

Het centraal examen vindt plaats (onder voorbehoud) in het gebouw
Limburglaan 41
Eindhoven
Tel.: 040-269 40 00

Artikel d. Regels omtrent het centraal examen (geldt ook bij SE-toetsen)**01. Geheimhouding opgaven**

De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.

02. Toezicht

De directeur van de school draagt er zorg voor dat er in elk lokaal waar het werk gemaakt wordt voldoende toezichthouders aanwezig zijn.

03. Proces-verbaal

Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal

op.

04. Tijdige aanwezigheid kandidaat

Gelet op mogelijke mededelingen voorafgaand aan het examen, dienen de kandidaten minstens 15 minuten voor de zitting in de examenruimte aanwezig te zijn.

Indien een kandidaat later dan een half uur na de aanvang van het examen binnenkomt, kan hij niet meer aan het betreffende examen deelnemen.

Indien een kandidaat te laat, doch binnen een half uur na aanvang van het examen binnenkomt, mag hij nog wel deelnemen. Te laat komen betekent echter, dat men minder tijd heeft voor het maken van de examenopgaven en dat men medekandidaten stoort. De kandidaat draagt **zelf de volle verantwoordelijkheid** voor de gevolgen van de gemiste mededelingen.

05. Verlaten examenzaal

Studenten mogen de examenzaal niet verlaten binnen één uur na aanvang van het centraal examen.

06. Plaats kandidaat

De plaats van de kandidaten in de examenzaal wordt alfabetisch aangegeven. Het examenummer is het inschrijvingsnummer op de school.

07. Openen opgaven

Nadat bij de aanvang van het examen in enig vak één van degenen die toezicht houden, de zich op de enveloppe bevindende en daarvoor aangewezen gegevens heeft opgelezen en in orde bevonden, opent hij de enveloppe in tegenwoordigheid van de kandidaten. Indien niet alle kandidaten bij het examen in één lokaal kunnen worden geplaatst, geschiedt het openen in één der voor dit examen bestemde lokalen.

08. Ronddelen opgaven

Onmiddellijk nadat de enveloppe met opgaven geopend is, worden de opgaven rond-gedeeld.

09. Mededelingen omtrent opgaven

Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.

10. Fouten in opgaven

Indien tijdens een examenzitting een fout in een opgave ontdekt wordt, worden daarover geen mededelingen gedaan. Bij de normering van het werk zal met een eventuele fout, zo nodig, rekening worden gehouden.

11. Naar buiten brengen opgaven

Alleen de opgaven mogen na het einde van de betreffende examenzitting buiten de examenlokalen worden gebracht.

12*. Legitimeren

Elke kandidaat dient zich te **legitimeren**. Leg uw legitimatiebewijs (rijbewijs, identiteitskaart, paspoort) gereed op uw examentafel.

13*. Papier

Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de directeur, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.

14*. Kladpapier

Kladpapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de directeur.

15*. Gebruik papier

De kandidaat plaatst op de daartoe aangegeven plaats op het papier zijn naam en de naam

van zijn docent.

16*. Hulpmiddelen

Het gebruik van hulpmiddelen is alleen toegestaan voor zover het de kandidaat is geoorloofd volgens de "regeling toegestane hulpmiddelen" van het CvTE.

Het is de kandidaat niet geoorloofd boeken en andere hulpmiddelen dan door de commissie genoemd in de eerste volzin van dit lid is toegestaan, mede te nemen in het examenlokaal.

Zie voor een lijst van toegestane hulpmiddelen bijlage 2.

17*. Schrijfgerei e.d.

De kandidaat moet zelf voor goed functionerend schrijfgerei (plus eventueel liniaal, passer, etc.) zorgen.

Het examenwerk dient **met blauwe of zwarte pen** geschreven te worden;

Het schrijven met potlood is niet toegestaan.

Grafieken e.d. mogen wel met potlood getekend worden;

Het gebruik van correctievlloeistof/lint is niet toegestaan.

18*. Toiletbezoek tijdens examen

Gedurende het examen is het de kandidaat in principe niet toegestaan zich uit het lokaal te verwijderen. Indien het strikt noodzakelijk is van het toilet gebruik te maken moet hij een surveillant waarschuwen.

19*. Tassen / jassen / mobiele telefoons en overige elektronische apparatuur

Tassen, jassen, mobiele telefoons, horloges en overige elektronische apparatuur moeten op een daartoe ingerichte plaats worden neergelegd c.q. worden opgehangen.

P.S De directie van het Ster College stelt zich niet aansprakelijk voor verlies of diefstal van persoonlijke spullen. U wordt verzocht géén waardevolle materialen mee te nemen die u niet nodig heeft voor het examen

20. Water

Tijdens ieder examen mogen de kandidaten een dopper met water meenemen.

21*. Stilte, rust

Kandidaten dienen te voorkomen dat ze anderen storen tijdens het examen en bij het verlaten van de examenzaal.

22*. Inleveren werk

Indien de kandidaat het examen heeft beëindigd en wil vertrekken, levert hij het gemaakte werk in bij een daarvoor aangewezen surveillant.

Hij controleert eerst of hij alle vraagstukken heeft gemaakt, of hij al het gemaakte werk heeft verzameld en of hij op elk examenpapier heeft vermeld:

- zijn naam
- de naam van zijn docent
- de opleiding

Artikel e. Verhinderings bij centraal examen

Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer examens in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor de betreffende vakken te voltooien.

2. Kan een kandidaat door overmacht niet aan het examen deelnemen, dan licht hij de school zo spoedig mogelijk in: tel. 040 – 269 40 90. Vervolgens stuurt hij een schriftelijke verklaring naar de school t.a.v. de secretaris van de examencommissie vavo, in geval van ziekte vergezeld van een medische verklaring. Verzuim in dezen kan uitsluiting tot gevolg hebben! De directeur kan de maatregelen nemen als bedoeld in hoofdstuk. I artikel f.

3. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien. De uitslag kan pas worden vastgesteld, nadat de kandidaat voor al zijn vakken het centraal examen heeft afgelegd.

4. In geval dat een kandidaat het centraal examen in het derde tijdvak moet afronden, meldt hij zich zo spoedig mogelijk, doch op de uiterste datum vermeld in de planning (bijlage 1), aan bij het examenbureau. De secretaris van de examencommissie zal dan de aanmelding bij de desbetreffende staatsexamencommissie verzorgen.

Artikel f. Ziek of onpasselijk worden tijdens het Centraal Examen

Indien een kandidaat ziek of onpasselijk wordt tijdens een centraal examen, neemt de surveillant contact op met de directeur.

De directeur overlegt met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten. Als de kandidaat het examen niet kan afmaken, gaat de directeur tijdens de zitting na of de kandidaat het examen later op diezelfde dag kan voortzetten. De directeur overlegt hierover met de Inspectie.

Als de kandidaat het examen op diezelfde dag kan voortzetten, dient de kandidaat tot die tijd in quarantaine te worden gehouden

Als de kandidaat het examen niet op dezelfde dag kan voortzetten, overlegt de directeur met de Inspectie over de te volgen procedure.

De directeur maakt op het proces-verbaal melding van het ziek worden van de kandidaat. De directeur informeert de kandidaat over de gevolgen van het ziek worden.

Artikel g. Correctie werk centraal examen

1. De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur.

De examinerator past bij zijn beoordeling de normen toe, alsmede de regels voor het bepalen van de scores die zijn voorgeschreven door de centrale examencommissie vaststelling opgaven.

2. De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van cijfers bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de betrokken gecommiteerde.

3. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score vast voor het centraal examen. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in plaats van de eerdere beoordelingen (artikel 3.25 Uitvoeringsbesluit WVO 2020).

4. Een kandidaat die, voor wat betreft zijn vakkenpakket, niet deelneemt aan één of meer zittingen van het centraal examen, wordt niet beoordeeld.

Artikel a. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De examinator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Voor de vakken zonder centraal examen (maatschappijleer, Spaans elementair en wiskunde D) wordt het schoolexamencijfer direct eindcijfer. Indien het gemiddelde een cijfer met achter de komma één decimaal is, wordt het cijfer op gehelen afgerond, met dien verstande dat het cijfer met 1 verhoogd wordt, indien de eerste decimaal zonder afronding 5 of hoger is.

Artikel b. Bepaling uitslag

1. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en al zijn eindcijfers heeft behaald is geslaagd, indien:
  - a. het gemiddelde cijfer van het CE 5,5 of hoger is (*geldt niet indien minimaal 1 eindcijfer uit 2020 wordt ingezet van een vak dat normaliter met een CE wordt afgesloten*).
  - b1. voor de (kern)vakken Nederlands, Engels en wiskunde mag maximaal één eindcijfer 5 (en niet lager) behaald worden, en;
  - b2. aan het rekenexamen is deelgenomen (indien geen wiskunde in pakket).
  - c1. alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
  - c2. er één eindcijfer 5 is, en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
er één eindcijfer 4 is, en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, of;
er twee onvoldoendes zijn, 2x5, of 1x5 en 1x4, en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt.
  - c3. bij de uitslagbepaling wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer en het profielwerkstuk (het combinatiecijfer).
2. De kandidaat die eindexamen dan wel deeleindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in het eerste lid, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in hoofdstuk VI, artikel f.

Artikel c. Vaststelling uitslag

1. De examencommissie stelt tijdens de vaststellingsvergadering de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel b. hierboven.
Vóór de vaststellingsvergaderingen worden geen mededelingen gedaan over examencijfers.
2. De examencommissie stelt uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in hoofdstuk II, artikel a. en dat deze cijferlijst voldoet aan het bepaalde in artikel b. hierboven.
3. Indien de kandidaat (binnen de wettelijke bepalingen) slechts kan slagen bij een bepaalde keuze uit eindcijfers betreft de examencommissie die eindcijfers bij de bepaling van de uitslag, die de kandidaat nodig heeft om te kunnen slagen. Indien er meerdere keuzes mogelijk zijn, stelt de examencommissie de kandidaat een keuze uit eindcijfers voor. De keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen vier dagen heeft meegedeeld, dat een andere keuze gemaakt moet worden.
4. Het is niet mogelijk om in een eerder behaald diploma de resultaten te vervangen door later behaalde resultaten. In een dergelijk geval worden slechts certificaten uitgereikt.

Artikel d. Deelexamen aan meerdere scholen

1. Ten aanzien van een kandidaat die in een schooljaar deelexamens aan twee of meer scholen aflegt, welke tezamen een eindexamen als bedoeld in artikel 2.53 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 omvatten, wordt bij de bepaling van de uitslag hoofdstuk VI, artikel b.1 toegepast.
2. De kandidaat, bedoeld in het eerste lid, doet een **schriftelijk** verzoek tot toepassing van hoofdstuk VI, artikel b.1, aan de directeur van de school waar hij deelexamen in het grootste aantal vakken aflegt. Hij neemt **contact op met de secretaris van de examencommissie**. De uiterste datum daartoe staat vermeld in de jaarplanning (zie bijlage 1).

Artikel e. Voorlopige uitslag centraal examen eerste tijdvak

Bekendmaking voorlopige uitslag.

De mentoren bellen de gezakten³ (met een volledig pakket of die met enkele vakken opgaan voor een heel diploma). **zie jaarplanning bijlage 1**

De voorlopige uitslag wordt bekend gemaakt m.b.v. een cijferlijst 'voorlopige examenresultaten' die wordt uitgereikt:

Tijd : **zie jaarplanning bijlage 1**

Plaats: Limburglaan 41, Eindhoven.

De cijferlijst 'voorlopige examenresultaten' wordt niet per post verzonden. De kandidaten wordt dringend verzocht niet te bellen en zijn verplicht deze cijferlijst op te halen, mede i.v.m. het maken van een eventuele keuze voor de herkansing.

3

- a. Mentor/coördinator belt elke afgewezen student, nodigt deze uit zich te melden op school op afgesproken tijdstip (zie jaarplanning) om cijferlijst en advies in ontvangst te nemen.
- b. Mentor/coördinator bericht (belt, sms-t, mailt) elke geslaagde student.
- c. De geslaagden krijgen bericht via telefoon, sms of email (conform afspraak met mentor). Bij geen bericht moet de student zelf contact opnemen met de mentor/coördinator. Door onvoorziene omstandigheden is het mogelijk dat de mentor/coördinator geen contact kan leggen met de student.
De uitslag is dientengevolge pas zeker nadat je op school je cijferlijst in ontvangst hebt genomen en zelf hebt gecontroleerd.

Artikel f. Herkansing

1. Recht op herkansing (algemeen)

Elke examenkandidaat krijgt na de eerste uitslagbepaling het recht om in datzelfde examenjaar voor één vak uit zijn pakket deel te nemen aan het centraal examen in het eerstvolgende tijdvak.

Beperkingen:

- Het vak moet wel betrokken zijn geweest bij het vaststellen van de eerste uitslag. Het recht op herkansing is er dus niet alleen voor de gezakte kandidaten die alsnog kunnen slagen maar ook:

- voor kandidaten die volgens de eerste uitslagbepaling al geslaagd zijn
- voor kandidaten die gezakt zijn en niet meer kunnen slagen voor hun eindexamen, maar nog we een extra certificaat zouden kunnen bemachtigen.

Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen, geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.

Indien een kandidaat een herkansing van het centraal examen in een van zijn vakken vraagt, blijft het behaalde eindcijfer schoolexamen voor die vakken staan.

Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van hoofdstuk VI, artikel b. en aan de kandidaat medegedeeld.

2. Inleveren cijferlijst indien herkansing

De kandidaten die een herkansing aanvragen leveren de cijferlijst op de uiterste datum (zie jaarplanning bijlage 1) ondertekend in bij het examenbureau, Limburglaan 41.

3. Examen tweede tijdvak

a. **Het examen in het tweede tijdvak is bedoeld voor**

- kandidaten die één of enkele (met gegronde reden) uitgestelde examens willen inhalen.
- kandidaten die voor één vak willen herkansen

b. **Plaats**

Het examen in het tweede tijdvak vindt (onder voorbehoud) plaats in het gebouw Limburglaan 41, Eindhoven, tel.: 040-269 40 00

c. **Datum en tijd**

De examens vinden volgens rooster plaats.

Er is een ochtend- en een middagzitting.

(Zie het rooster hoofdstuk V, artikel b.).

d. **Instructie**

Zie het bepaalde in hoofdstuk V, artikel c en d.

Artikel g. Voorlopige uitslag centraal examen tweede tijdvak

Bekendmaking voorlopige uitslag:

De mentoren bellen de diplomakandidaten⁴ (met een volledig pakket of die met enkele vakken opgaan voor een heel diploma). De datum van de bekendmaking staat in de jaarplanning (zie bijlage 1). De uitslag wordt uitgereikt op:

4

- Mentor/coördinator belt elke diplomakandidaat, nodigt deze uit zich te melden op school op afgesproken tijdstip (zie jaarplanning) om uitslag en advies in ontvangst te nemen.
- Mentor/coördinator bericht (belt, sms-t, mailt) elke geslaagde student.
- De geslaagden krijgen bericht via telefoon, sms of email (conform afspraak met mentor). Bij geen bericht moet de student zelf contact opnemen met de mentor/coördinator. Door onvoorziene omstandigheden is het mogelijk dat de mentor/coördinator geen contact kan leggen met de student. De uitslag is dientengevolge pas zeker nadat je op school je cijferlijst in ontvangst hebt genomen en zelf hebt gecontroleerd..

Tijd : **zie jaarplanning bijlage 1**

Plaats: Limburglaan 41, Eindhoven.

De uitslag wordt **niet** per post verzonden. De kandidaten wordt dringend verzocht **niet** te bellen en zijn verplicht de uitslag te komen ophalen.

Artikel h. Diploma's

1. Volledig diploma behaald in één en hetzelfde examenjaar:

De directeur reikt aan een kandidaat die voor een volledig pakket met gunstig gevolg aan het eindexamen heeft deelgenomen, een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, met inachtneming van het volgende:

Indien een kandidaat voor een volledig pakket aan het eindexamen deelneemt en slaagt voor het eindexamen in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, dan worden alle betrokken vakken op het diploma vermeld, tenzij de kandidaat daar bezwaar tegen heeft.

2. Diploma behaald met gebruikmaking van eerder behaalde certificaten/vrijstellingen:

De directeur reikt **op verzoek van de kandidaat** (zie hoofdstuk II, artikel c. en d.) aan diegene die in één of meer vakken deeleindexamen heeft afgelegd en voor eerder behaalde vakken die tezamen met bovengenoemde vakken een eindexamen vormen, een diploma uit, indien aan de slagingsregel is voldaan.

Artikel i. Certificaten

1. Deeleindexamenkandidaten:

De directeur reikt aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop het eindcijfer voor het/de vak(ken) waarin examen is afgelegd, is vermeld.

Op verzoek van de student worden er ook certificaten uitgereikt, bij een eindresultaat van 6 of hoger.

2. Diploma-kandidaten met extra vakken:

Zie artikel h.2 hierboven.

3. Afgewezen diploma-kandidaten:

De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat een certificaat/cijferlijst uit waarop het eindcijfer voor het (de) vak(ken) waarin examen is afgelegd, is vermeld.

Op verzoek van de student worden er ook certificaten uitgereikt, waarbij opgemerkt dient te worden dat een certificaat slechts dan wordt uitgereikt indien het behaalde eindresultaat 6 of hoger is.

Artikel j.   Cijferlijsten

1.   Kandidaten die voor een (meer dan) volledig pakket met gunstig gevolg aan het eindexamen hebben deelgenomen:

De directeur reikt aan elke kandidaat die met gunstig gevolg eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop alle bij de uitslag betrokken vakken zijn vermeld.

2.   Deeleindexamenkandidaten die met gebruikmaking van eerder behaalde certificaten/vrijstellingen een volledig diploma behalen:

De directeur reikt aan elke kandidaat die met gebruikmaking van eerder behaalde certificaten/vrijstellingen is geslaagd, een cijferlijst uit waarop alle bij de uitslag betrokken vakken zijn vermeld.

3.   Kandidaten die voor een volledig pakket aan het eindexamen hebben deelgenomen en afgewezen zijn:

De directeur reikt aan elke kandidaat die voor het eindexamen is afgewezen een cijferlijst uit waarop alle bij de uitslag betrokken vakken zijn vermeld.

4.   Overige deeleindexamenkandidaten:

De directeur reikt aan elke voor een deeleindexamen afgewezen kandidaat een cijferlijst uit waarop alle bij de uitslag betrokken vakken zijn vermeld.

Artikel k.   Diploma- en certificatenuitreiking / definitieve uitslag

De uitreiking vindt (onder voorbehoud) plaats op de Limburglaan 41, Eindhoven.

De kandidaat tekent bij ontvangst het diploma/certificaat voor de definitieve uitslag.

Voor datum zie de jaarplanning (bijlage 1).

Artikel a. Afwijkende wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een lichamelijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.

2. Het bevoegd gezag kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde, tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit.

Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie. De afwijking kan voor zover het het centraal examen betreft slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

3. Kandidaten die voor een aangepast schoolexamen en/of centraal examen (bijv. verlenging toetstijd) in aanmerking willen komen, moeten een verzoek daartoe indienen bij het examenbureau. Dit verzoek dient vergezeld te zijn van de benodigde bewijsstukken. De uiterste datum voor dit verzoek is 1 oktober.

Artikel b. Twee examens gelijktijdig

Indien een kandidaat op twee schooltypes examen doet, moet hij soms twee onderdelen van het CE tegelijkertijd afleggen. De kandidaat dient in een dergelijk geval tijdig contact op te nemen met de secretaris van de examencommissie. In samenspraak met de inspecteur wordt dan naar een oplossing gezocht.

Artikel c. Gegevensverstrekking

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de directeur aan de DUO en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten is vermeld:

- de vakken waarin examen is afgelegd,
- de cijfers van het schoolexamen,
- de cijfers van het centraal examen,
- de eindcijfers,
- de uitslag van het eindexamen of het deeleindexamen.

Artikel d. Bewaren examenwerk (CE) en (aanvragen) inzage

Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de lijsten worden gedurende ten minste twaalf maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage aan belangstellenden. De inzage kan via mail worden aangevraagd bij het examenbureau (examenbureau-vavo@summacollege.nl). Geef aan voor welke opleiding en welk vak je inzage aanvraagt. Fotokopieën en foto's maken, is tijdens de inzage niet toegestaan.

Een door de directeur en de secretaris van de examencommissie ondertekend exemplaar van de lijsten wordt door gedurende twaalf maanden na vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.

De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste twaalf maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Artikel e. Staatsexamen

Het staatsexamen bestaat uit het centraal examen en daarna (in plaats van het schoolexamen) het zogenaamde mondelinge examen in juli.

Voor het staatsexamen dient een kandidaat zich **vóór 1 januari** aan te melden bij de Staatsexamencommissie.

Artikel f. Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin dit “Reglement SE en CE havo ” niet voorziet, beslist de directeur.

Bijlage 1 (Jaarplanning examenafdeling vavo)

Jaarplanning examenafdeling vavo 2022-2023

Datum	Tijd	Plaats	Activiteit
Week van 19 september			Aandacht voor PWS examenstudenten voor vmbo 4 (tijdens mentoruur - in agenda student)
vr 23 sep	vóór 12.30		Inleveren aanmeldformulieren PWS
Week van 26 september			Voorlichting DDD-vmbo 4 (tijdens mentoruur - in agenda student)
vr 30 sept	14.30 u		Instructie PWS alle examenstudenten (M4/H5/V6)
1 okt	vóór 12.00 u	SECR.EX.	Uiterste datum waarop examenkandidaten een aangepast SE en/of CE kunnen aanvragen (bijv. inleveren verklaring t.b.v. verlenging toetstijd).
1 okt	vóór 12.00 u	SECR.EX.	Uiterste datum waarop examenkandidaten zich melden indien zij examen aan meer dan één school doen.
<u>ma 24 t/m vr 28 okt</u>			<u>Herfstvakantie</u>
ma 7 nov t/m vr 11 nov			Centrale toetsweek 1 voor alle groepen*
vr 2 dec		SECR.EX.	Uiterste datum waarop examenkandidaten zich moeten melden indien zij staatsexamen willen afleggen.
week van 5 dec			Rapport vmbo 4
voor 1 jan		SECR.EX. bewijzen	Uiterste datum waarop examenkandidaten van vrijstellingen/certificaten moeten inleveren.
<u>ma 26 dec t/m vr 6 jan</u>			<u>Kerstvakantie</u>
ma 16 t/m vr 20 jan			Centrale toetsweek 2 voor alle groepen*
ma 23 jan t/m vr 3 feb			Weken van kijk- en luistertoetsen
<u>ma 20 feb t/m vr 24 feb</u>			<u>Voorjaarsvakantie</u>
di 7 mrt		SECR.EX.	Uiterste datum waarop kandidaat die aan 2 types opleidingen doet en daardoor 2 vakken van het CE gelijktijdig moet afleggen, contact opneemt met het examenbureau.
wo 8 mrt t/m wo 15 mrt			Centrale toetsweek 3 voor alle groepen*
van 13 mrt – 25 mei			CPE beeldend VMBO-tl

do 16 mrt t/m wo 29 mrt		Inhalen PSE's (PO's) en MSE's
di 21 mrt	vóór 12.00 u	Uiterste datum waarop docenten de SE-cijfers behaald in de centrale SE-week, bekend maken aan de studenten
	vóór 12.00 u	Uiterste datum voor invoeren SE-eindcijfers van de examenkandidaten die niet inhalen/herkansen door docenten
	vóór 12.00 u	Uiterste datum waarop examenkandidaten zich kunnen aanmelden voor het inhalen/herkansen
van		SE's
vrij 31 mrt t/m do 6 apr		Inhalen en herkansen SE's toetsweken 1, 2, 3
<u>vr 7 apr</u>		<u>Goede Vrijdag (vrij)</u>
<u>ma 10 apr</u>		<u>2e Paasdag</u>
uiterlijk di 11 apr		Verdediging PWS
wo 12 en do 13 apr		Centrale oefen-CE's (nog nader in te vullen)
di 18 apr	vóór 12.00 u	Uiterste datum/tijd invoeren cijfers SE (van de kandidaten die hebben ingehaald/herkanst).
do 20 apr	14.30-16.00 u vóór 16.30 u	Uitreiken SE-rapporten Uiterste datum waarop examenkandidaten zich melden bij secretaris eindexamen indien zij in beroep gaan tegen eindcijfer(s) SE.
<u>ma 24 apr t/m vr 5 mei</u>		<u>Meivakantie (incl. Koningsdag)</u>
wo 10 mei		Laatste lesdag examenkandidaten
do 11 mei t/m di 30 mei		Centraal Examen 1 ^e tijdvak (CE TV1)
<u>do 18 en vr 19 mei</u>		<u>Hemelvaart</u>
<u>ma 29 mei</u>		<u>2e Pinksterdag</u>
wo 14 jun	08.00 u	Bekendmaking normering CE TV1
	16.00-17.00 u	vmbo/havo/vwo
	18.30-19.00 u	Mentoren bellen de gezakten (diplomakandidaten)
	19.30-20.30 u	Voorlopige uitslag CE 1 ^e tijdvak voor gezakten vmbo, havo en vwo
		Voorlopige uitslag CE 1 ^e tijdvak voor geslaagden en certificaat studenten vmbo, havo en vwo
do 15 jun	vóór 11.00 u	Uiterste datum waarop examenkandidaten hun cijferlijst moeten inleveren indien zij een herexamen wensen af te leggen.
ma 19 jun t/m vr 30 jun		Centraal Examen 2 ^e tijdvak (CE TV2)

ma 26 – vr 30 jun

Centrale toetsweek 4 voor texbo (M3) + hexbo (H4)*

di 27 juni vóór 16.00 u

Uiterste datum voor inleveren inhaal/herkansingsformulier texbo (M3) / hexbo (H4) (maatschappijleer).

do 6 jul 08.00 u

Bekendmaking normering CE TV2 vmbo/havo/vwo

12.30-13.30 uur

Mentoren bellen alle diplomakandidaten (gezakt en geslaagd).

14.30-15.30 uur

Uitslag Centraal Examen 2e tijdvak voor geslaagden, certificaat studenten én gezakten vmbo, havo en vwo.

vr 7 jul vóór 11.00 u SECR.EX.

Uiterste datum waarop examenkandidaten zich moeten melden indien zij aan het Centraal Examen 3e tijdvak wensen deel te nemen.

ma 3 jul – vr 7 jul

Centrale inhaalweek voorexamengroepen, w.o. inhalen/herkansen toets SE maatschappijleer texbo (M3) en hexbo (H4).

wo 12 jul 15.30 u / 18.30 u

Diploma- en certificatenuitreiking
15.30 uur: vmbo en vwo
18.30 uur: havo

ma 17 jul t/m vr 25 aug 2023

Zomervakantie

in aug STEXC

Centraal Examen 3^e tijdvak

* **Tijdens de centrale toetsweken zijn er geen lessen voor de betreffende afdelingen**

AFKORTINGEN   SECR. EX.   =   Secretaris eindexamen / examenbureau
                         STEXC   =   Staatsexamencommissie

Bijlage 2 (Lijst van toegestane hulpmiddelen bij het centraal examen havo)

Lijst van toegestane hulpmiddelen bij het centraal examen in 2023 havo		
Vakken	Hulpmiddelen	havo
Alle vakken	Bij het centraal examen zijn bij ieder vak toegestaan: schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier tekenpotlood blauw en rood kleurpotlood liniaal met millimeterverdeling passer nietmachine / puntenslijper / markeerstift / leesliniaal (loep) geometrische driehoek vlakgum elektronisch rekenapparaat ¹	X
Alle schriftelijke examens (CSE's)	Eindelijk woordenboek Nederlands – Nederlands ² of Nederlands – vreemde taal (bijv. thuistaal) en vreemde taal (bijv. thuistaal) – Nederlands ²	X
Engels/Frans/Duits/Spaans	Woordenboek van en naar de doeltaal ³ : Vreemde taal (E/F/D/S) - Nederlands Nederlands - Vreemde taal (E/F/D/S) Bij Engels (op verzoek van de kandidaat): woordenboek Engels-Engels naast een tweetalig woordenboek ⁴	X
wiskunde A / B / C	Grafische rekenmachine ⁵ Roosterpapier in cm ²	X X
kunst	Computer	X
	BINAS 6 ^e editie of Sciencedata ⁶	X

Opmerkingen

¹ Bij de vakken waar een grafische rekenmachine is toegestaan (wiskunde A, B en C), is ALLEEN een grafische rekenmachine toegestaan. Het is een kandidaat bij die vakken niet toegestaan de beschikking te hebben over een gewone rekenmachine (elektronisch rekenapparaat). Bij de overige vakken is uitsluitend een elektronisch rekenapparaat toegestaan waarop basisbewerkingen kunnen worden uitgevoerd.

In onderstaande tabel wordt aangegeven over welke basisbewerkingen een gewone rekenmachine in ieder geval moet beschikken voor de verschillende vakken. Rekenmachines die over al deze basisbewerkingen beschikken: Casio fx-82MS, HP10S+, TI30XB(S)

	natuurkunde / scheikunde	economie	overige vakken
Grondbewerkingen + - x:	X	X	X
x^2 en $\sqrt{\quad}$	X	X	
$1/x$ of x^{-1} en x^y	X	X	
sin/cos/tan en hun inversen	X		
π	X		
$10\log$ (en 10^x) en $\ln$ (en e^x)	X		

Opties in dezen die niet gezien worden als basisbewerkingen (niet uitputtend):

- Het oplossen van (stelsels van) vergelijkingen
- Het numeriek integreren en differentiëren van functies
- Rekenen met verhoudingen
- Berekeningen maken met micro, kilo, ...
- Gebruiken van wetenschappelijke constanten
- Werken in een spreadsheet
- Programmeren
- Ingebouwde formules

Belangrijk uitgangspunt is dat hulpmiddelen die vaardigheden overbodig maken waarover de leerling volgens de syllabus moet beschikken niet zijn toegestaan. Machines die daarom in ieder geval niet zijn toegestaan: Casio fx-991EX en TI-30XPro.

Verder geldt het volgende:

- Een rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
- Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de rekenmachine van een andere kandidaat.
- Een rekenmachine mag geen geluid maken.
- Een rekenmachine mag niet beschikken over de mogelijkheid grafieken weer te geven.
- Een rekenmachine mag niet beschikken over zend- en/of ontvangstmogelijkheden.
- Een rekenmachine mag niet alfanumeriek (met letters op het scherm) zijn; bedoeld is dat er geen teksten kunnen worden ingevoerd of uitgelezen, zoals bijvoorbeeld met de mobiele telefoon wel kan. De letters 'sin' als afkorting van sinus worden in dit verband dus niet als alfanumeriek beschouwd.
- Een meerregelige machine is niet verboden als hij aan de overige criteria voldoet.

2 Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

3 Toegestaan is een woordenboek vanuit én een woordenboek naar de moderne vreemde taal, in één band of in twee afzonderlijke delen.
Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

4 Bij het vak Engels mag het bevoegd gezag toestemming geven om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.

5 Dit zijn de grafische rekenmachines die in 2022 in elk geval zijn toegestaan:

- Casio fx-9860GII (SD)
- Casio fx-CG50
- Hewlett Packard Prime mits
- Texas Instruments 84 plus CE-T
- Texas Instruments TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS)
- Texas Instruments TI-Nspire CX II-T (zowel de versie met als zonder CAS)
- NumWorks grafische rekenmachine

Het is mogelijk dat op een later moment nieuwe types grafische rekenmachines worden toegestaan. Dit wordt kenbaar gemaakt in de septembermededeling van het CvTE.

Voorwaarden gebruik grafische rekenmachine:

- Voor alle typen grafische rekenmachines geldt dat de machine voorzien is van de minimale OS of firmwareversie die in maart voorafgaand aan het centraal examen voor de betreffende machine door het CvTE wordt gespecificeerd.

- Alleen wanneer (op basis van de syllabus van een vak) de grafische rekenmachine noodzakelijk blijkt, wordt de grafische rekenmachine toegestaan. De enige vakken waar de grafische rekenmachine dientengevolge is toegestaan, zijn wiskunde A, B en C.
  - Een grafische rekenmachine mag tijdens het centraal examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
  - Het is een kandidaat niet toegestaan gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.
  - Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee (grafische) rekenmachines.
  - In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.
  - Het geheugen van de grafische rekenmachine dient geblokkeerd te worden door een examenstand voor de aanvang van een zitting van het (Schoolexamen en) Centraal Examen. Het moet direct zichtbaar zijn of een machine in examenstand staat. Dit moet op ieder moment tijdens het examen te controleren zijn zonder de kandidaat te storen.
- ⁶ Het gebruik van een Binas (6^e editie) of ScienceData is toegestaan). Het is niet toegestaan beide informatieboeken te gebruiken. Kandidaten wordt aangeraden kennis te nemen van de errata bij Binas op de website van Noordhoff Uitgevers en bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. Het is toegestaan deze fouten in het betreffende informatieboek te verbeteren. Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.

Let op:

Geschreven tekst altijd uitsluitend en alleen met blauwe of zwarte pen of vulpen.

Bijlage 3 (Rooster Centraal Examen havo)

Data en tijden centraal examen schooljaar 2022-2023

EERSTE TIJDVAK HAVO

<u>Datum</u>	<u>Tijd</u>	<u>Vak</u>
donderdag 11 mei 2023	13.30 -16.30 u	scheikunde
vrijdag 12 mei 2023	13.30 - 16.30 u	Nederlands
maandag 15 mei 2023	09.00 - 12.00 u 13.30 - 16.30 u	geschiedenis biologie
dinsdag 16 mei 2023	13.30 - 16.00 u	Engels
woensdag 17 mei 2023	09.00 - 11.30 u 13.30 - 16.30 u	Duits bedrijfseconomie
maandag 22 mei 2023	13.30 - 16.00 u	Frans
dinsdag 23 mei 2023	09.00 – 12.00 u 13.30 - 16.30 u	kunst algemeen wiskunde A, B
woensdag 24 mei 2023	13.30 - 16.30 u	economie
donderdag 25 mei 2023	13.30 – 16.30 u	natuurkunde
vrijdag 26 mei 2023	13.30 – 16.30 u	aardrijkskunde
dinsdag 30 mei 2023	13.30 - 16.00 u	Spaans / Arabisch

TWEEDE TIJDVAK HAVO

Het tweede tijdvak begint voor de schriftelijke examens op maandag 19 juni 2023 en eindigt op **vrijdag 30 juni 2023**.

In maart 2023 wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen.

DERDE TIJDVAK VMBO-TL

De centrale examens in het derde tijdvak worden afgenomen in augustus.

Het rooster voor het derde tijdvak is vanaf februari 2023 beschikbaar op de website van DUO. Het CvTE is verantwoordelijk voor de oproep, de afname en de correctie van de centrale examens in het derde tijdvak. Plaatsen en tijdstippen voor het derde tijdvak worden na aanmelding bekendgemaakt aan degenen die zijn aangemeld bij afdeling Examen diensten van DUO.

NB In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (aanvangsdatum 8 juli 2023). Het is daarom niet verstandig om vóór 8 juli 2023 een vakantie te plannen.